

Afsender: Lemvig Kommune
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Thomas Lønstrup Graugaard
Hovedvejen 61
Flovlev
7790 Thyholm

28. marts 2023

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.21P19-5-22

Ref.: SIBN
Dir. tlf.:9663 1112

§16b-miljøtilladelse af husdyrbrug

CVR-nr. 26 04 28 01
P-nr. 1.001.339.997

Houmarkvej 9, 7620 Lemvig
matrikel 32, Præstegården, Hove

Hovmark, 2021

Godkendelse af   den 28. marts 2023
Annoncedato   den 30. marts 2023

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet.....	6
1.2. Afgørelse.....	6
1.3. Begrundelse for afgørelsen	7
1.4. Vilkår.....	8
1.4.1. Generelt krav om rengøring	10
1.5. Offentlighed og høring	11
1.6. Klagevejledning	13
2. Generelle forhold.....	15
2.1. Meddelelsespligt.....	15
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud	15
3. Anlægsbeskrivelse.....	17
3.1. Lokalisering	17
3.1.1. Landskabelige forhold	17
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	18
3.2.1. Produktionsareal	18
3.2.2. BAT-emissionsgrænseværdi	18
3.3. Gener	20
3.3.1. Lugt	20
3.3.2. Støj	23
3.3.3. Lys.....	25
3.3.4. Fluer og skadedyr.....	25
3.3.5. Støv	25
3.3.6. Transport	25
3.4. Forurening.....	26
3.4.1. Spildevand herunder regnvand	26
3.4.2. Husdyrgødning og foder	26
3.4.3. Affald.....	27
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur	28
3.5.1. Beskyttet natur	28
3.5.2. Habitatvurdering	30
4. Bilag IV-arter.....	33
<i>Bilag</i>	41

Datablad

Ansøger	Fjordland Resenvej 85 7800 Skive Isn@fjordland.dk for Thomas Lønstrup Graugaard Hovedvejen 61 7790 Thyholm
Husdyrbrugets adresse	Houmarkvej 9 7620 Lemvig
Matrikelnummer	32, Præstegården, Hove
Virksomhedens art	Svinebesætning
Kontaktperson	Thomas Lønstrup Graugaard Hovedvejen 61 7790 Thyholm Tlf.: 22 11 13 69 thomas@varshojgaard.dk
CVR-nummer	26 04 28 01
CHR-nummer	97 258
P-nummer	1.001.339.997
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Skråfoto af Hovmark, 2021 https://skraafoto.kortforsyningen.dk Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Læsevejledning

Denne miljøtilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er husdyrbruget beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. 520 af 1. maj 2019, Lov om Husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer, herefter også kaldet Husdyrbrugloven og BKG nr. 2225 af 27. november 2021, Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrlovbekendtgørelsen).

---

*Miljøtilladelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Ved tilsyn i 2022 er det konstateret, at § 16b-tilladelsen af 1. maj 2019 til Houmarkvej 9 ikke omfatter det samlede, anvendte produktionsareal i staldanlægget, da der anvendes et produktionsareal i farestalden på 300 m², mens der er givet tilladelse til et produktionsareal på 150 m².

Der er ifølge ansøger sket en indtastningsfejl i den digitale ansøgning i husdyrgodkendelse.dk, som ligger til grund for § 16b-tilladelsen. Staldanlæggets farestald er fejlagtigt indtastet med et produktionsareal på 150 m². I praksis anvendes der et produktionsareal på 300 m² i farestalden, som det er vist i tilladelsens bilag 3.

Lemvig Kommune har i afgørelsen af 1. maj 2019 stillet vilkår om et produktionsareal i farestalden på 150 m².

Dette projekt er således en genbehandling af det allerede behandlede projekt, som indebar at husdyrbruget blev tilladt efter stipladsmodellen til en fortsat drift med hold af søer med smågrise.

Lemvig Kommune konstaterer, at produktionsarealet ved genbehandling skal tilrettes i 8-årsdrift, nudrift og ansøgt drift, da der er tale om en bestående farestald, som har været i kontinuerlig drift i mindst 8 år.

Hvor der i 2019 blev givet tilladelse til et samlet produktionsareal på 1.850 m², tillader denne afgørelse et samlet produktionsareal på 2.000 m² og hermed lovliggørende tilladelse til at anvende det samlede produktionsareal i farestalden.

Der sker ikke drifts- eller bygningsmæssige ændringer på ejendommen som følge af det søgte projekt, ud over vilkår om at etableres miljøkryds/vindkryds i staldanlæggets ventilationsafkast. Dette vilkår er i overensstemmelse med Lemvig Kommunes nuværende praksis for administration af muligheden for at fravige lugtbeskyttelsesniveauer ved brug af den såkaldte "50%-regel" i husdyrlovbekendtgørelsens § 33.

Ansøgning med korrigerede produktionsarealer er indsendt den 29. september 2022 via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 236 748.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune tillader det søgte projekt.

Miljøtilladelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Tilladelsen meddeles jævnfør Husdyrbruglovens § 16b.

Tilladelsen indebærer, at Lemvig Kommune fraviger lugtbeskyttelsesniveauet for byzone, jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens § 33.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i tilladelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at eventuelle godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel rørlednings-, udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 28. marts 2023.

Simon Bach Nielsen

Miljøingeniør

1.3. Begrundelse for afgørelsen

Der søges lovliggende tilladelse til fortsat hold af søer og smågrise i det eksisterende staldanlæg efter stipladsmodellen i den nye husdyrregulering.

Afgørelsen indeholder vilkår, som fastholder det søgte produktionsareal, den søgte dyretype og virkemidler til lugtreduktion.

Lemvig Kommune fraviger lugtbeskyttelsesniveauet efter § 33, stk. 1 og stiller vilkår til forebyggelse af lugtgener.

Afgørelsen indeholder støjvilkår, så eventuelle væsentlige støjgener kan håndhæves.

Det søgte projekt overholder generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på natur i Husdyrbrugen. Projektet overholder niveauet for ammoniakfordampning i henhold til den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den tilladte drift vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omboende eller i sig selv at udgøre risiko for tilstandsændringer i omkringliggende natur.

Projektet kan derfor realiseres uden at det efter Lemvig Kommunes vurdering vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

1.4. Vilkår

Udover de nedenstående vilkår er husdyrbruget ved ibrugtagningen af denne tilladelse forpligtet til at overholde generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se afsnit 1.4.1.

Miljøtilladelsen meddeles på nedenstående vilkår:

1. Produktionsareal

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget til søer, smågrise og sopolte må maksimalt udgøre 2.000 m², fordelt på

300 m² farestald, kassestier med delvist spaltegulv.

80 m² farestald, kassestier med fuldspalter.

980 m² drægtighedsstald, løsgående med delvis spaltegulv.

242 m² smågrisestald, to-klimastald med delvist spaltegulv.

310 m² smågrisestald, drænet gulv og spalter.

88 m² poltestald, drænet gulv og spalter.

2. Etablering af miljøkryds/vindkryds i ventilationsafkast

Inden for et år efter afgørelsens dato skal der være monteret miljøkryds i ventilationsafkast på følgende staldafsnit, i alt 15 afkast:

- Drægtighedsstald gl. Vest (4 afkast)
- Klimastald gl. Syd (2 afkast)
- Drægtighedsstald gl. Øst (3 afkast)
- Klimastald ny (2 afkast)
- Farestald ny (4 afkast)

3. Opbevaring af husdyrgødning

Der må opbevares husdyrgødning fra svineproduktionen i husdyrbrugets tre gyllebeholdere. Overfladearealet af de tre beholdere er 28 m², 79 m² og 255 m².

Der må ikke opbevares husdyrgødning i markstak eller møddingsplads, eller andre opbevaringsanlæg på husdyrbruget, dog undtaget gyllekummer under svinestaldene.

4. Rengøring af staldanlægget

Lugtbidraget fra staldanlægget og fluer og skadedyr skal begrænses og forebygges ved at opretholde en høj standard for staldhygiejne gennem jævnlig og effektiv rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

Farestier skal rengøres med højtryksrensere eller lignende og desinficeres efter hver fravæning af et kuld smågrise (cirka hver 4. uge).

Smågrisestier skal rengøres med højtryksrensere eller lignende og desinficeres efter hvert hold grise (cirka hver 8. uge).

Slagtesvinestier skal rengøres med højtryksrensere eller lignende efter hvert hold grise (cirka hver 13. uge).

Drægtigheds- og løbestalde skal rengøres med højtryksrensere eller lignende mindst en gang årligt.

5. Hyppig udslusning af gylle i polte/slagtesvinestald

a. Gyllen i gyllekanalerne under polte/slagtesvinestalden med produktionsareal på 88 m² skal udsluses mindst hver 7. dag.

b. Der skal føres logbog med udslusning af gylle i poltestalden. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Logbogen skal indeholde dato og klokkeslæt for udslusninger.

6. Udslusning af gylle i alle staldafsnit

Udslusning af gylle fra stalde til fortanke og pumpning til gyllebeholdere skal foretages mellem kl. 8:00 og 16:00 og må ikke foretages på lørdage, søn- og helligdage.

7. Omrøring af gyllebeholdere

Gyllebeholdere må kun omrøres så flydelaget brydes op mellem kl. 8:00 og 16:00 og omrøring må ikke foretages på lørdage, søn- og helligdage.

8. Opbevaring af foder og råvarer

Foder og råvarer til foderfremstilling skal opbevares i lukkede siloer eller i lukket foderlade.

9. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

10. Forebyggelse af forurening via overfladeafløb

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb, som leder til markdræn eller vandmiljøer i øvrigt.

Overfladeafløb må ikke anvendes til bortskaffelse af nogen former for vaskevand, restvand eller lignende.

1.4.1. Generelt krav om rengøring

Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021, § 38 indebærer et generelt krav om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

1.5. Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøtilladelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer og beboere inden for konsekvensradius (529 meter), interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 2 ugers høring.

Naboer og beboere inden for konsekvensradius på følgende veje er hørt:

- Annasvej, 7620 Lemvig
- Ballebyvej, 7620 Lemvig
- Houmarkvej, 7620 Lemvig
- Højlandvej, 7620 Lemvig
- Laugesvej, 7620 Lemvig
- Lemvigvej, 7620 Lemvig
- Stigårdvej, 7620 Lemvig

Herudover er følgende hørt:

- Ballebyvej 10, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening, dnlemvig-sager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, info@rgo.dk

Lemvig Kommune har modtaget et enkelt høringssvar fra en omboende, som anerkender det søgte projekt uden indvendinger.

Offentliggørelse

Miljøtilladelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 30. marts 2023 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Hovedvejen 61, 7790 Thyholm
- Fjordland, lsn@fjordland.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, trnord@stps.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnlemvig-sager@dn.dk

- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, info@ecocouncil.dk, info@rgo.dk
- Miljø- og Naturforeningen Klosterhedens Venner, goldengirl@mail.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbruglovens §§ 84-87, herunder ejeren af husdyrbruget og enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 27. april 2023.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages, får ansøger besked. Klage over en tilladelse efter § 16b har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i

Husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrbruglovens § 90.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansøgning til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 25.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden forudgående godkendelse af Lemvig Kommune.

2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud

Tilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt.

Der søges tilladelse til fortsat hold af søer, smågrise og sopolte i eksisterende staldanlæg, og afgørelsen anses for udnyttet, når den er meddelt.

Hvis tilladelsen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Der sker ikke bygningsmæssige ændringer ved det søgte projekt, som herved ikke er omfattet af afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6-8.

Staldanlæggets bygningsmasse ses på situationsplan i bilag 2.

Husdyrbruget ligger ikke i særlige kulturmiljøer eller i umiddelbar nærhed af fortidsminder eller fredninger.

Der ligger et beskyttet dige umiddelbart øst for husdyrbruget, på østsiden af Houmarkvej.

Der er cirka 150 meter fra Tørringhuse byzone til husdyrbruget.

3.1.1. Landskabelige forhold

Det søgte projekt indebærer ikke bygningsmæssige ændringer af staldanlægget.

Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, da projektet herved ikke påvirker landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Som følge af, at projektet gennemføres i eksisterende bygninger vurderes det ikke relevant at overveje alternative placeringer.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har beskrevet husdyrbruget i en miljøteknisk beskrivelse, som er vedlagt denne afgørelse som bilag 1. Bygningsoversigt er vedlagt som bilag 2.

3.2.1. Produktionsareal

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et produktionsareal:

Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stadskelelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Det samlede produktionsareal er i den digitale ansøgning, skema 236 748, oplyst til 2.000 m², fordelt på følgende stald- og dyretyper:

Dyretype	Staldtype	Produktionsareal [m ²]
Diegivende søer	Kassestier, delvist spaltegulv	300
Diegivende søer	Kassestier, fuldspalter	80
Drægtige søer og goldsøer	Løsgående, delvist spaltegulv	980
Smågrise	To-klimastald, delvis spaltegulv	242
Smågrise	Drænet gulv med spalter (50/50)	310
Slagtesvin (sopolte)	Drænet gulv med spalter (33/67)	88

Ansøgers opmåling af de enkelte staldafsnit ses i bilag 3.

3.2.2. BAT-emissionsgrænseværdi

Emissionsgrænseværdien for den bedste tilgængelige teknik (BAT) for ammoniak er 2.333 kg N/år, jævnfør ansøgnings skema 236 748.

Den faktiske emission er beregnet til 2.333 kg N/år.

§ 16b-tilladelse – Houmarkvej 9, 7620 Lemvig

BAT-emissionsgrænseværdien opfyldes ved at fastholde staldtyperne i de eksisterende staldafsnit. Disse staldtyper fastholdes i tilladelsens vilkår.

Lemvig Kommune vurderer heraf, at det søgte projekt opfylder kravet om anvendelse af BAT for hvad angår ammoniakemission.

3.3. Gener

3.3.1. Lugt

Husdyrbrugloven indeholder lugtbeskyttelsesniveauer for tre områdetyper:

- Byzone og sommerhusområde (5 OU/1 LE)
- Samlet bebyggelse og lokalplanlagte områder til boliger, offentlige og rekreative formål, mv. (7 OU/3 LE)
- Enkeltbeboelser i det åbne land (15 OU/10 LE)

Landbrugsejendomme er ikke omfattet af Husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau.

Lugtemissionen fra staldanlægget beregnes i det digitale ansøgningssystem, <https://husdyrgodkendelse.dk>.

Lugtemissionen fastsættes på baggrund af produktionsarealets størrelse, stald-systemer og dyretyper. Lugtreducerende teknologier (luftrensning, hyppig udslusning af gylle og gyllekøling) kan desuden indgå i beregningen.

Lugtemissionen omregnes i ansøgningssystemet til geneafstande for de tre områdetyper. Når geneafstandene er overholdt, vil lugtbeskyttelsesniveauet ved normale driftsforhold også være overholdt.

Der beregnes geneafstande dels efter "NY model", der anvender lugtkoncentrationsenheden Odour Units (OU) og "FMK-model", der anvender enheden LugtEnheder (LE). Den model, som giver den længste geneafstand, er gældende.

Ved omregningen fra lugtemission til geneafstand inddrages den konkrete beliggenhed. For områdetyper, som har staldanlægget liggende i nordlig retning inden for vinkeludstrækningen 300° - 60° ud fra området, reduceres geneafstanden med 5, 10 og 20 % for henholdsvis byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/lokalplanlagt område og enkelt beboelse.

Det ønskes grundlæggende at friholde byzoner for lugtgener, hvilket medfører et afstandskrav, som skal sikre, at staldlugt kun undtagelsesvist opleves i byzonen.

Landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og derfor er lugtbeskyttelsesniveauet for lokalplanlagte områder i landzonen, samlede bebyggelser og enkelt beboelser mindre restriktivt og tillader, at der i perioder kan opleves mærkbar lugt fra staldanlæg.

Der er dog et skærpet beskyttelsesniveau for samlede bebyggelser og lokalplanlagte områder i landzone med boligformål, offentlige eller rekreative formål, mv, som ofte kan være landsbysamfund med institutioner og større boligområder.

Geneafstande til de enkelte områdetyper og de målte afstande for det søgte projekt fremgår af nedenstående tabel. Alle geneafstande er efter "NY model".

Geneafstand og faktisk afstand måles fra staldanlæggets væggede lugtcentrum og til nærmeste hushjørne for beboelser i landzone og til nærmeste punkt i byzone, sommerhusområde og lokalplanlagt område. Afstandskrav til de enkelte områdetyper og de faktiske afstande fremgår af nedenstående tabel:

Områdetype	Geneafstand	Faktisk afstand
Enkelt beboelse		
Houmarkvej 4	126 meter	237 meter
Enkelt beboelse i samlet bebyggelse		
Houmarkvej 4	224 meter	237 meter
Byzone		
Tørringhuse	398 meter	212 meter

Beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til enkelt beboelse og til samlet bebyggelse. Houmarkvej 4 er både den nærmest beliggende enkeltbeboelse og indgår samtidig som nærmeste enkeltbeboelse i en samlet bebyggelse.

Lugtbeskyttelsesniveauet til byzone er ikke overholdt.

Inden for lugtgeneafstanden på 398 meter ligger der 30 beboede ejendomme i Tørringhuse byzone. Lugtgeneafstanden til byzone og konsekvenszonen for lugt er markeret på kort i bilag 4.

Konsekvenszonen udtrykker ikke et beskyttelsesniveau. Det er en zone, inden for hvilken, at beboere ikke kan afvises at være berørt af det søgte projekt.

Beboere indenfor konsekvenszonen inddrages i nabohøring af forslag til afgørelse.

Det søgte projekt indebærer, at den nuværende svinebesætning fortsætter i de eksisterende stalde, men hvor ansøger ikke er fastholdt i at producere et fastsat maksimum af dyr inden for fastsatte vægtintervaller. Den søgte drift efter stipladsmodellen medfører ikke i sig selv et forøget lugtbidrag til omgivelserne.

Da projektet ikke medfører et forøget lugtbidrag fra det samlede staldanlæg, eller fra hver af de enkelte stalde, og da afstanden til byzone er mere end 50 % af den beregnede lugtgeneafstand, har Lemvig Kommune mulighed for at fravige lugtbeskyt-

telsesniveauet som fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30 ved bekendtgørelsens § 32, stk. 1.

Ansøger har ikke krav på, at kommunen anvender muligheden for at fravige beskyttelsesniveauet.

Husdyrbruget ligger nord for Tørringhuse, og lugt fra husdyrbruget vil således kun påvirke Tørringhuse ved nordlige vindretninger, som er den mindst hyppige vindretning i Danmark.

Vindroser for Thyborøn og Fjaltring for perioden 1961-90 i *Teknisk Rapport 99-13* fra DMI understøtter, at nordlige vindretninger ikke forekommer hyppigt i Lemvig Kommune. Rapporten findes på DMI's hjemmeside:

https://www.dmi.dk/fileadmin/user_upload/Rapporter/TR/1999/tr99-13.pdf.

Ansøger har redegjort for mulige tiltag til at begrænse lugtgener. Redegørelsen er vedlagt i bilag 5.

Lemvig Kommune vurderer generelt, at investeringer i omkostningstunge tekniske anlæg til lugtreduktion, eksempelvis luftrensere ikke bør ske på ejendomme, hvor lugtgenæafstande ikke kan overholdes, selv uden nybyggeri. Tekniske anlæg og installationer til lugtreduktion bør i stedet anvendes ved nybyggeri. Mindre omkostningstunge investeringer kan komme på tale, hvis der vurderes at være proportionalitet mellem investering og miljøeffekt.

Lemvig Kommune stiller på baggrund af ansøgers redegørelse en række vilkår med henblik på at forebygge og begrænse lugtbidraget:

Gylle skal udsluses til fortanke og pumpes til gyllebeholdere på hverdage inden for almindelig arbejdstid.

Gyllebeholdere må kun omrøres på hverdage inden for almindelig arbejdstid.

Gylle fra polte/slagtesvinestalden skal udsluses ugentligt.

Der skal foretages effektiv rengøring med højtryksrensere eller lignende i alle staldafsnit.

Foder og råvarer til foderfremstilling skal opbevares i lukkede siloer eller lukket foderlade.

Lemvig Kommune stiller desuden vilkår om, at der etableres miljøkryds i staldanlæggets ventilationsafkast.

Miljøkryds reducerer turbulensen i ventilationsluften, hvilket giver en forhøjet vertikal opblanding af ventilationsluften. Det følger heraf, at lugtkoncentrationen bliver lavere i den horisontale retning. Omkostningerne ved etablering af miljøkryds udgør er-

faringsmæssigt omkring kr. 1.000 pr afkast. Der er 15 ventilationsafkast på staldanlægget. Den samlede omkostning vurderes at være proportionalt, set i forhold til at geneafstanden til byzone er overskredet med 186 meter.

Lemvig Kommune konstaterer:

1. Det søgte projekt medfører ikke staldudvidelser og herved ikke et forøget lugtbidrag til omgivelserne
2. Lemvig Kommune har ikke modtaget konkrete lugtklager, som har krævet en realitetsbehandling.
3. Husdyrbruget ligger nord for byzonen, hvilket medfører et mindre lugtbidrag til byzonen pga. de fremherskende vindforhold.
4. Ansøger har redegjort for mulige lugtbegrænsende tiltag.
5. Lemvig Kommune stiller vilkår til husdyrbruget om at forebygge lugtgener ved fastlagte rutiner for gyllehåndtering og grundig rengøring af staldafsnit.
6. Miljøtilladelsen indeholder vilkår om lugtreducerende tiltag i form af hyppig udslusning i polte/slagtesvinestald og etablering af miljøkryds i staldanlæggets ventilationsafkast.

Lemvig Kommune vurderer heraf, at husdyrbruget kan drives som ansøgt uden forøgede lugtgener og uden lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige.

Lemvig Kommune fraviger lugtbeskyttelsesniveauet til enkeltbeboelser i samlet bebyggelse, jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens § 33, stk.1.

I tilfælde af, at der opstår lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige, kan husdyrbruget efter en konkret sagsbehandling påbydes at udføre supplerende lugtreducerende foranstaltninger.

3.3.2. Støj

Støjkilder og de forventede støjgener er beskrevet af ansøger i bilag 1.

Lemvig Kommune stiller vilkår om maksimalt tilladte støjniveauer, som svarer til områdetype 3, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder:

<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/1984/87-503-5287-4/pdf/87-503-5287-4.pdf>.

Byzonen i Tørringhuse nord for Lemvigvej og nærmest Houmarkvej 9 er udpeget som blandet bolig- og erhvervsområde. Langs

Lemvigvej er udpegningen centerområde, og boligkvarteret syd for Lemvigvej er boligområde.

Støjkrav til boligområder er skærpet med 5 dB(A) i forhold til områder med blandet bolig og erhverv og centerområder.

Afstanden fra Houmarkvej 9 til boligområdet syd for Lemvigvej er cirka 300 meter, og herved cirka det dobbelte af afstanden til den nordlige del af Tørringhuse.

Under idealforhold reduceres støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles. Dette svarer til et fald på 6 dB(A).

Ved at overholde støjvilkåret ved de nordligste beboelser i Tørringhuse cirka 150 meter fra Houmarkvej 9 kan det derfor antages, at de skærpede støjgrænser i boligområdet længere mod syd også er overholdt.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 150 meter fra kilden være reduceret med cirka 55 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) (nattetimer) midlet over en halv time, bør støjkloder på staldanlægget således ikke overstige 95 dB(A), under forudsætning af, at der er ideal-forhold. I praksis vil bygninger og læhegn dog ofte dæmpe lydets spredning.

Støj i nattetimerne vurderes kun at udgøres af ventilationsanlæg og dyrehold. Der vurderes ikke at være aktiviteter i nattetimerne, som overstiger 95 dB(A).

For at sikre, at vilkår om støj overholdes, bør der udvises hensynsfuld adfærd i tidsrummet kl. 22:00 – 07:00 og brugen af støjende maskiner og udstyr bør i videst mulig omfang afgrænses til dagtimerne.

Støjvilkår omfatter aktiviteter på husdyrbruget, men ikke transporter uden for selve ejendommen. Færdsel på Houmarkvej, for eksempel transporter af husdyrgødning og husdyr kan altså ikke reguleres i denne tilladelse.

Ved væsentlige støjgener kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkloder.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende også ved andre landbrugsejendomme. Støjvilkåret skal overholdes både i beboelser og på udendørs opholdsarealer.

3.3.3. Lys

Der etableres ikke nye lyskilder ved det søgte projekt. De eksisterende lyskilder på ejendommen vurderes ikke at udgøre en væsentlig gene.

3.3.4. Fluer og skadedyr

Husdyrbrug anbefales generelt at bekæmpe fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet, nu Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Information om bekæmpelse af skadedyr findes her:

<https://www.pestium.dk/dpil/>

Der er cirka 150 meter til Tørringhuse byzone og det er derfor vigtigt at have særlig fokus på en effektiv bekæmpelse af fluer for at forebygge fluegener.

Lemvig Kommune kan, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid påbyde husdyrbrug at udføre specifik flue- og skadedyrsbekæmpelse jævnfør Skadedyrslaboratoriets retningslinjer.

3.3.5. Støv

Det søgte projekt indebærer ikke aktiviteter, som vurderes at medføre væsentlige støvgener.

3.3.6. Transport

Det er god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften sker ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antal og type af transport til og fra husdyrbruget ændres ikke i væsentlig grad som følge af det søgte projekt.

De eksisterende til- og frakørselsforhold vurderes at være tilstrækkelige for husdyrbruget.

3.4. Forurening

3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Afledning af regnvand ændres ikke ved det søgte projekt.

Tagvand afledes til Vestersø Landkanal og videre til Natura 2000-område 28. Udledningen sker via markdræn.

Husholdningsspildevand er tilsluttet godkendt minirenselanlæg.

Krav om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand blev indført ved spildevandsbekendtgørelsen i 1974 og krav om habitatvurdering er indført efter vedtagelse af habitatdirektivet 21. maj 1992, første gang ved "fuglebekendtgørelsen", der trådte i kraft 5. juni 1994.

Det søgte projekt indebærer ikke i sig selv, at der ændres i de eksisterende udledningsforhold. Lemvig Kommune vurderer heraf, at der kan meddeles tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugets lov uden at der samtidig skal udarbejdes en særskilt tilladelse til udledning af overfladevand og herunder gennemføres en habitatvurdering.

For at sikre, at der ikke er risiko for forurening af vandmiljøet via overfladeafløb på ejendommen stilles der vilkår om, at foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt ikke må oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af overfladeafløb, som leder til markdræn eller vandmiljøer i øvrigt.

For at forhindre, at jord og vandmiljø forurenes unødigt ved bortskaffelse af vaskevand og restvand, for eksempel fra vask af bygninger, maskiner, mv., stiller Lemvig Kommune vilkår om, at der ikke må hældes nogen former for vaskevand, restvand eller andre flydende stoffer i overfladeafløb.

Lemvig Kommune følger i øvrigt op på husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.4.2. Husdyrgødning og foder

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbrug og at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Der er to gyllebeholdere, en åben fortank og gyllekanaler på husdyrbruget med en samlet kapacitet på cirka 1.900 m³. Hertil kommer lejet kapacitet på Ballebyvej 10, (800 m³) og Gransgårdvej 18 (975 m³). Den forventede årsproduktion af flydende husdyrgødning, restvand, mv. er cirka 4.336 m³. Det medfører en opbevaringskapacitet på cirka 9,9 måneder.

EU's foderhygiejneforordning stiller en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplæg, anvendelse af friske foderstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fodring, herunder rengøring af maskiner, vandkvalitet og uddannelse af personale.

Fødevarestyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejneforordningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår til opbevaring eller håndtering af husdyrgødning eller foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves, herunder at der til enhver tid er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning.

3.4.3. Affald

Lemvig Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af flydende farligt affald og råvarer, som husdyrbruget er forpligtet til at efterleve. Forskriften er vedlagt i bilag 6.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv:
<https://www.lemvig.dk/erhverv/natur-og-miljoe/affald>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv.

Lemvig Kommune gennemgår husdyrbrugets affaldsproduktion og -håndtering ved miljøtilsyn og anviser om nødvendigt korrekt opbevaring og bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

3.5.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 25 - 29.

Oversigtskort med beregnede depositioner på nærliggende natur ses i bilag 7 og 8.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i den stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til husdyrbruget på Houmarkvej 9, men husdyrbruget bidrager også til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen for området ved husdyrbruget er cirka 13,4 kg N/ha/år som gennemsnit for perioden 2018-20. Mod nordøst er den baggrundsbelastningen for samme periode i gennemsnit cirka 10,6 kg N/ha/år.

Depositionsdata er udarbejdet af DCE-Aarhus Universitet.

Data findes på miljøportalen:

<https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Anlægget ligger cirka 4,6 km SV for nærmeste registrerede kategori 1-natur, heder på Gjellerodde i Natura 2000-område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Naturarealet er registreret som hede og denne naturtype er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Den totale ammoniaktilførsel på kategori 1-natur må ikke overstige 0,7 kg N/ha/år. Den totale ammoniakdeposition fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Hertil kommer baggrundsbelastningen, som ved naturområdet er 10,6 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for heder er 5-25 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrloven.

Staldanlægget ligger cirka 2 km vest for nærmeste kategori 2-natur, overdrev ved Horn Sø.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, baggrundsbelastningen er cirka 10,6 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28.

Staldanlægget ligger cirka 580 meter vest for nærmeste kategori 3-natur, et moseområdeoverdrev ved Horn Sø.

Den højeste totaldeposition fra staldanlægget på kategori 3-natur, et moseområde der omgiver et vandhul er 0,3 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i forhold til den tilladte nudrift og den tilladte drift for 8 år siden.

Baggrundsbelastningen er 13,4 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for moser er 5-25 kg N/ha/år.

Øvrig natur

Staldanlægget ligger umiddelbart vest for et vandhul på cirka 150 m².

Totaldepositionen fra staldanlægget på vandhullet er beregnet til 9,2 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i forhold til den tilladte nudrift og den tilladte drift for 8 år siden.

Baggrundsbelastningen er 13,4 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for vandhullet vurderes at være 30-40 kg N/ha/år, da vandhullet er eutrofieret og uden et væsentligt potentiale for lobelia, kransnålalger, vandaks eller en høj biodiversitet i øvrigt.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpibogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, www.mst.dk/husdyrvejledning.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt.

Påvirkningen er det nærliggende §-3 beskyttede vandhul ændres ikke, og projektet vurderes ikke at indebære risiko for en tilstandsændring af vandhullet.

Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget i sig selv vurderes ikke at indebære risiko for skadevirkning eller tilstandsændringer af beskyttet natur. Habitatnaturtyperne på Gjellerodde vil utvivlsomt blive påvirket af den generelt høje baggrundsbelastning.

3.5.2. Habitatvurdering

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Staldanlægget ligger cirka 3,5 km VSV for Natura 2000-område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø og cirka 8,7 km nordvest for Natura 2000-område 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Der er ikke andre Natura 2000-områder inden for 10 km af staldanlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra staldanlægget på de nærmeste dele af natur i Natura 2000-områderne 28 og 224 er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Natura 2000 område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Natura 2000-område 28 udgør et samlet areal på cirka 33.000 ha og består af Habitatområde H28 og Fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28 og F39.

Udpegningsgrundlaget er en lang række naturtyper for H28. Der er i Lemvig Kommune indtil videre kortlagt et mindre areal med havtorneklit ved Remmerstrand.

Udpegningsgrundlaget for F28, der strækker sig ind i Lem Vig er Hvinand og Toppet Skallesluger, som begge er trækfugle i området. Truslerne for disse arter er hovedsagelig forstyrrelser især i yngleperioden (maj-juli), prædation og forurening af fjorden så fødegrundlag (muslinger, snegle, fisk, krebs og vandplanter) forsvinder.

Udpegningsgrundlaget for F39, der omfatter Gjellerodde, Plet Enge, Hygum Nor og Harbøøre Tange er Alm. Ryle, Brushane, Klyde og Hav- og Dværgterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Natura 2000-område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede plantage

Natura 2000-område nr. 224 består af Habitatområde nr. 224 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 115.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret, bæver og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret, bæver og odder er følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er fiskeørn, stor hornugle, natravn og rødrygget tornskade. Afgørende for fiskeørnens tilstedeværelse i området er om der er uforstyrrede redetræer og fødegrundlag (fisk) i nærheden. Naturlig prædation vurderes at være den primære trussel mod arterne, og de har alle gode betingelser for en fortsat tilstedeværelse i Klosterheden.

Lemvig Kommunes vurdering

Totaldepositionen fra anlægget på det nærmeste naturområde i Natura 2000-område er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

På baggrund af de beregnede totaldepositioner af ammoniak fra staldanlægget og afstanden fra staldanlægget til ammoniakfølsom natur i Natura 2000-områder vurderes ammoniakfordampningen fra det søgte i sig selv ikke at udgøre en risiko for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder.

Det vurderes, at husdyrbrugsanlægget ikke giver anledning til forstyrrelser, støv, udledning eller anden påvirkning af arterne på udpegningsgrundlaget.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Afstanden til andre Natura 2000 områder er så stor, at det umiddelbart og uden videre beregning konkluderes, at deposition fra staldanlægget ikke påvirker udpegningsgrundlaget for andre Natura 2000-områder.

Projektet vurderes derfor ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 28, 224 eller andre Natura 2000-områder.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Søgning på <https://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser, at der på sagsbehandlingstidspunktet er registreret odder, stor vandsalamander og sydflagermus inden for 2 km af staldanlægget. Der er ikke observationer i den umiddelbare nærhed af staldanlægget (inden for 1 km).

Følgende andre bilag IV-arter er ikke registreret i nærheden af staldanlægget, men kan dog ikke uden videre afvises at have levested eller tage sporadisk ophold i området:

Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, troldflagermus, birkemus, markfirben, spidssnudet frø, strandtudse, bæver og ulv.

Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur. Odderen er optaget på rødlisten 2019 som sårbar, stor vandsalamander og sydflagermus er optaget som livskraftige og herved ikke særligt truede.

Arterne og deres potentielle tilstedeværelse i nærheden af staldanlægget er gennemgået nedenfor:

Odder

Fra snudespids til halespids måler odderen 100-130 cm og med en vægt på 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner) er den et af

Danmarks største rovdyr. Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i et med kroppen, er typiske kendetegn ved odderen. Arten kan også kendes på den let afladede hale.

Den lever i tilknytning til både stillestående og rindende salt- og ferskvand, hvor den hovedsageligt lever af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Den foretrækker uforstyrrede vandløb eller næringsrige søer, moser og fjordområder. Karakteristisk for disse områder er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet. De fleste unger fødes her om sommeren eller efteråret. Odderen er nataktiv og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under træer eller under buske.

Trusler for odderen er opsplittning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder, forstyrrelser og vejanlæg der krydser et vandløb. Slåning og oprensning af vandløb, kan have en skadelig virkning på yngle- og rasteområder for odder.

Odderen har ikke potentielle leve- opholds- og fødesøgningsområder i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Stor vandsalamander

Den store vandsalamander er en padde med lang krop og lang hale. Den bliver 10-16 cm lang. De voksne dyr har mørkegrå eller sort ryg og har mange små, hvide vorter på kroppens sider. Bugen er svovlgul med sorte pletter. Hannen kendes i yngletiden på en høj rygkam med et savtakket omrids.

Den foretrækker næringsfattige, solbeskinnede vandhuller. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m², men de findes også i søer, der kan være over 1 hektar store. Den kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker, især dem, hvor kvæget vandes. Salamanderen yngler sjældent, hvis der er fisk eller hvis der opdrættes ænder i vandhullet.

I vandhullerne parrer salamanderne sig og opholder sig frem til slutningen af sommeren. I sensommeren forlader de voksne individer vandhullerne, indtil de i oktober opsøger et overvintningssted. Uden for yngletiden er salamanderen primært i skove og enge, men findes også i kældre, udhuse og lignende. Den skjuler sig ofte i dagtimerne og kommer først frem om natten, hvor den går på jagt. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger.

Trusler mod Stor vandsalamander: Næringsstofforurening af ynglevandhuller, udsætning af fisk og ænder i vandhullerne, opfyldning og dræning af ikke-beskyttede vandhuller, fjernelse af vegetation nær vandhullerne, som arten bruger udenfor yngletiden (f.eks. småskove) eller opdyrkning af arealer nær vandhuller.

Vandhullet cirka 35 meter øst for staldanlægget kan ikke afvises som potentielt leve-, opholds- og fødesøgningsområde for Stor Vandsalamander. Søen er dog som nævnt stærkt eutrofieret, og det er derfor næppe sandsynligt, at søen faktisk huser Stor Vandsalamander. Der er hhv. cirka 550 og 600 meter til to vandhuller/søer mod øst og nordvest fra staldanlægget, som kan være potentielle levesteder for Stor Vandsalamander.

Flagermus

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer: Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insekt-ædende fugle trækker sydpå om vinteren går flagermusene i dvale fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvarterer – dagopholdssteder: Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholdssted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Hundeflagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Trusler mod flagermus kan være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Der er ikke potentielle leve- og opholds- og fødesøgningsområde for flagermus i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Birkemus

Birkemusens særlige kendetegn er den lange sorte rygstribe, der går fra øjnene og ned til haleroden. Fra snudespids til halerod måler birkemusen 5-8 cm, mens halen kan være op til 11 centimeter lang. Den vejer 5-15 gram.

Det vestligste Limfjordsområde er et af de to steder i Danmark hvor Birkemusen lever. Birkemusen kravler rundt i vegetationen når den søger føde om natten, og er den eneste danske gnaver,

som hører til familien af "hoppemus". Birkemusen er formentlig også Danmarks sjældneste og mest truede pattedyr. Samtidig er den blandt de arter, som man kender mindst til.

Birkemusen findes i forskellige habitater sommer og vinter. Krav til vinterbiotop kunne være tørre, beskyttede områder i skov på veldrænet jord eller på stejle skrænter. Krav til sommerbiotop kunne være områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Dens føde består især af insekter, larver, regnorme og edderkopper.

Ungerne fødes i juni-august. I oktober-maj sover birkemusen vintersøvn i en rede den laver af græs og mos.

Birkemusen har ikke potentielle leve- opholds- og fødesøgningsområder i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, som yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Vandhullet cirka 35 meter øst for staldanlægget kan ikke afvises som potentielt leve-, opholds- og fødesøgningsområde for Spidssnudet frø. Søen er dog stærkt eutrofieret og omgivet af dyrkede marker og Houmarkvej. Det er derfor næppe sandsynligt, at søen faktisk huser Spidssnudet frø.

Strandtudse

Strandtudsen er lille og tætbygget og har en tydelig gul stribe ned langs ryggen. Den bliver op til 8 cm lang. Den tåler en vis saltholdighed i vandet og yngler gerne på brakvand, på strandenge og enge med lavvandede søer. Yngleaktiviteten er på sit højeste omkring 1. maj. Dens vigtigste ynglevandhuller er mange steder nøgne søer i grusgrave.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved fx græsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Vandhullet cirka 35 meter øst for staldanlægget vurderes på grund af eutrofiering og omgivende tilgroning ikke at opfylde levestedets betingelser for Strandtudsens.

Der er cirka 550 meter til de nærmeste søer, hvor der er potentielle levesteder for Strandtudsens.

Markfirben

Markfirbenet er et kraftigt, kortbenet firben. Det kendes fra det almindelige firben på, at det er kraftigere med kort, højt hoved og afstumpet snude. Om foråret er hannen grøn på kroppens sider. Den bliver op til 23 cm lang.

Den findes spredt i landskabet (især ved kysterne) på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Den kan dog også forekomme på ekstensive landbrugsarealer. Den lever primært af græshopper, sommerfuglelarver og biller.

Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger med varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Variationen i landskabet gør det muligt for dyret hurtigt at skifte mellem varme og kølige steder, og dermed regulere sin kropstemperatur.

Markfirbenet går i hi i september (ungerne i november). Hanterne kommer frem af hi i midten af april og hunterne i midten af maj, og parringstiden er straks i gang. Hunnen lægger æg i midten af juni. Der lægges 6-12 æg der graves 5-10 cm ned et sted hvor solen kan skinne ned. Æggene klækkes i august-september, medmindre det er en kold sommer.

I den aktive periode bevæger de fleste individer sig mindre end 100 m væk fra udgangspunktet. Markfirbenet er gået betydeligt tilbage i de sidste 100 år, hvilket kan skyldes, at dens levesteder gror til.

Diget på østsiden af Houmarkvej, umiddelbart sydøst for staldanlægget kan ikke afvises som potentielt levested for markfirbenet. Diget har en udstrækning på 340 meter og er omgivet af agerjord i omdrift.

Bæver

Europæisk bæver er en stor gnaver i familien af bævere. Den var nær udryddelse i begyndelsen af 1900-tallet på grund af jagt, men er siden genudsat mange steder i Europa og Asien, hvor den nu findes fra Storbritannien til Kina og Mongoliet. I Danmark blev den genudsat i 1999, den er meget aktiv i Flynder Å-systemet.

Den er kendt for at lave dæmninger, men den graver også kanaler til flådnings af træstammer og grene. I vandet bygger den et bæverbo af grene med en indgang placeret under vandet, men den kan også udgrave sit bo i en brink.

Bæveren er fredet og kun Naturstyrelsen har myndighed til at regulere bestanden, samt fjerne og regulere bæverens dæmninger og andre aktiviteter. Den væsentligste trussel mod bævere er gentagen fjernelse af bæverbo i hele vandløbssystemet.

Bæveren findes i Fåremølle Å, cirka 6 kilometer sydøst for staldanlægget. Bæveren er ikke observeret i Hove Å, 900 meter, og der er ikke andre åbne vandløb med tilstrækkelig vandføring til bæveren i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Ulv

Ulven er et rovdyr, der lever i Europa, Asien og Nordamerika. Ulven holder til i skov og på steppelignende arealer, hvor den jager i et kobbel, en stor flok, bestående af et forældrepar og dets voksne afkom.

Ulven er en typisk topprædator i sit område, med kun mennesker som reel trussel imod den. Den lever hovedsagelig af større hovdyr, men tager også mindre dyr som mus, harer og fugle. De kan desuden leve af ådsler og af husdyr som kvæg, og omkring mennesker kan de gå i affald.

Ulven er en generalist hvad angår levested (habitat) og kan opholde sig mange forskellige steder. Ulvens valg af levested hænger stærkt sammen med mængden af byttedyr, mangel eller lave forekomster af kvæg, vejtæthed, menneskelig tilstedeværelse og topografi.

Den væsentligste trussel mod ulve er menneskelig forstyrrelse. Klosterhede Plantage cirka 7 km sydøst for staldanlægget vil godt kunne rumme ulve.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med andre forekomster af planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets staldanlæg.

Lemvig Kommunes vurdering

Husdyrbruget er beliggende i kort afstand fra Tørringhuse i et område præget af menneskelig aktivitet, særligt fra erhvervsaktiviteter i byen, færdsel ad Lemvigvej og Thyborønvej og intensiv landbrugsdrift i det omkringliggende åbne land. Der er ikke større sammenhængende uforstyrrede områder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget, hvor der er gode potentielle levesteder for Bilag IV-arter.

Projektet, som indebærer godkendelse af eksisterende staldanlæg, vurderes ikke at have et omfang, der påvirker eventuelle Bilag IV-arter.

Projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus.

Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse. Søen umiddelbart øst for staldanlægget vurderes ikke at være sandsynligt habitat for stor vandsalamander, den spidssnude frø eller andre Bilag IV-arter.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for bævere og de vil ikke blive generet af landbrugsdriften.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for ulv i området og eventuelle ulve i området vil ikke blive generet af aktiviteterne forbundet med landbrugsdriften.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og

administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr 2091 af 12. november 2021.

Bilag

Bilag 1

Lemvig Kommune har januar 2023 opdateret ansøgers miljøtekniske beskrivelse med tal og beregninger fra ansøgningskema 236 748.

MILJØANSØGNING LANDBRUG

§16b 750 > < 3500 kg NH₃-N/år

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Ansøger (A2)

Thomas Graugaard
Hovedvejen 61
7790 Thyholm
97871369 / 22111369
thomas@varshojgaard.dk

Husdyrbruget (A1)

CVR nr: 26042801

CHR nr: 97258

EJD nr: 6650053431

Adresse

Houmarkvej 9, Klinkby
7620 Lemvig

Ejer (A3)

Ansøger

Konsulent (A4)

Lone Hymøller
96185796
lhy@landbothy.dk

Silstrupparken 2
7700 Thisted
CVR: 41946717

Samdrift med andre ejendomme (A5)

Nej.

HUSDYRBRUGET

Produktionsarealer (B1)

Der findes følgende produktionsarealer på husdyrbruget

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udgående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Klimastald ny	288	Mekanisk ventilation	6 m	(#554088) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	121
				(#554087) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	121
Førestald gl. Nord	163	Mekanisk ventilation	6 m	(#554094) Søer, dieglvendt. Kassestier, fuldspaltegulv	0	40
				(#554093) Søer, dieglvendt. Kassestier, fuldspaltegulv	0	40
Klimastald gl. Nord	204	Mekanisk ventilation	6 m	(#554100) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	50
				(#554099) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	50
Karantænestald	120	Mekanisk ventilation	6 m	(#554106) Slagtevin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	44
				(#554105) Slagtevin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	44
Drægtighedsstald gl. Vest	444	Mekanisk ventilation	6 m	(#554112) Søer, gølle og drægtige. Længende, delvis spaltegulv	0	306
				(#554111) Søer, gølle og drægtige. Længende, delvis spaltegulv	0	51
Klimastald gl. Syd	240	Mekanisk ventilation	6 m	(#554120) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	112
				(#554117) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	58
Drægtighedsstald gl. Øst	625	Mekanisk ventilation	6 m	(#554124) Søer, gølle og drægtige. Længende, delvis spaltegulv	0	452
				(#554123) Søer, gølle og drægtige. Længende, delvis spaltegulv	0	161
Førestald ny	432	Mekanisk ventilation	6 m	(#554129) Søer, dieglvendt. Kassestier, delvis spaltegulv	0	300
Sum						2000

Arealer af opbevaringslagre til husdyrgødning

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				25
Gyllebeholder 2	Flydende				79
Gyllebeholder 3	Flydende				255

Placering af medregnede produktionsarealer fremgår af bilag til ansøgningsskema nr. 236748 i Husdyrgodkendelse.dk med bygningsoversigt og oversigt over produktionsarealer.

Produktionen foregår ikke fordelt på flere teknisk og forureningsmæssigt forbundne bedrifter. (B3)

Anlæg (B2)

Anlæggets lokalisering og bygningers placering i landskabet fremgår af bilag med oversigtsfoto og landskabsmæssige forhold.

Særlige landskabelige hensyn og planmæssige forhold (B2)

Anlægget ligger i åbent landskab præget af, og udlagt til, landbrugsdrift umiddelbart nord for Klinkby med udkørsel til privat fællesvej. Der er tale om eksisterende bygninger og anlæg så der ændres ikke på anlæggets landskabelige fremtoning og påvirkning eller på afstande til naboer, samlede bebyggelser og byzoner.

Anlæggets placering indenfor områder og zoner:

Områder / zoner	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		X
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)		X
Større sammenhængende landskaber		X
Værdifulde geologiske områder		X
Kystnærhedszonen		X
Værdifulde kulturarvsområder		X
Økologiske forbindelser		X
Potentielle økologiske forbindelser		X
Potentielle naturbeskyttelsesområder		X
Natura 2000		X
Lavbundsareal (okker)		X
Kirkebyggelinjer		X
Skovbyggelinjer		X
Strand-, sø- og åbeskyttelseslinjer		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Fredede fortidsminder		X
Fredede områder, forslag		X

Byggetider (B2)

Der etableres ikke nye bygninger.

MILJØMÆSSIGE FORHOLD OMKRING PRODUKTIONEN

Afstande fra stald eller gødningslager til nabobeboelse, by- mæssig bebyggelse og naturpunkter (B4)

		<u>Placering</u>	<u>Nudrift (m)</u>	<u>Ansøgt (m)</u>	<u>Grænse (m)</u>
<u>Beboelse</u>					
Byzone	Klinkby	S	144	144	50
Samlet bebyggelse	Houmarkvej 4	S	169	169	50
Nabobeboelse	Houmarkvej 4	S	169	169	50
<u>Veje</u>					
Privat fællesvej	Houmarkvej	Ø	7	7	15
<u>Skel</u>					
Nabo		Ø	~31	~31	30
<u>Vandløb/Dræn</u>					
Vandløb	Hove å	NV	986	986	15
<u>Andre anlæg</u>					
Alment vandværk	Tørring Huse vand	SV	368	368	50
Ikke alm. vandværk	Endalvej 9	NØ	762	762	25
Levnedsmiddel virksomhed	Ukendt	-	>500		25
<u>Natur</u>					
Mose	Kat. 3	Ø	539	539	-
Mose	Kat. 3	NØ	1.682	1.682	-
Overdrev	Kat. 3	N	1.708	1.708	-
Overdrev	Kat. 2	Ø	2.007	2.007	-
Tør hede	Kat. 1	SØ	8820	8820	-
Overdrev i habitat	Kat. 1	NØ	6.646	6.646	-

Naturpåvirkning med ammoniak (B5)

Den samlede ammoniakemission fra stalde og gødningslagre er beregnet til 2.332,7 kg NH₃-N.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2187,9	144,8	2332,7
Nudrift	2187,9	144,8	2332,7
8 års-drift	2187,9	144,8	2332,7

Den nærmest-liggende beskyttede kategori 1 natur, en tør hede ca. 8 km sydøst for ejendommen og et overdrev i habitat ca. 6 km nordøst for ejendommen. Disse påvirkes ikke i uacceptabel grad af produktionen, da NH₃-N-udledningen dertil er mindre end 0,2 kg NH₃-N/ha/år, som er grænseværdien i kumulation med to eller flere ejendomme jf. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 1380 af 30/11/2017, §25. Total-udledningen af NH₃-N til nærmest liggende kategori 2 natur er mindre end 1 kg/ha/år, hvilket er den acceptable grænse jf. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 1380 af 30/11/2017, §26. Påvirkningen af nærmeste kategori 3 natur er 0,3 kg NH₃-N/år, men der sker ingen meremission fra anlægget, så påvirkningen af omkringliggende kategori 3 natur er uændret.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,3	▼
Mose NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev N	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Tør hede SØ	Kategori 1	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev i habitat	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Særligt beskyttede arter

Særligt beskyttede plante- og dyrearter omfattet af bilag IV i EU's Habitatdirektiv (92/43 EØF af 21-05-1992) kan have voksested, levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området omkring produktionsanlægget. Følgende arter kan sandsynligvis forekomme i området:

Odder	Stor vandsalamander
Birkemus	Spidssnudet frø
Vandflagermus	Butsnudet frø
Troldflagermus	Strandtudse
Dværgflagermus	Markfirben
Sydflagermus	Bæklampret

Størstedelen af arterne vil sandsynligvis ikke have permanent levested umiddelbart ved eller i nærheden af produktionsanlægget, som følge af intensivt dyrkede arealer og menneskelig aktivitet.

Anlæggets påvirkning af omkringliggende beskyttede naturarealer overstiger ikke gældende krav, hvorfor det ikke bør påvirke potentielle leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Kilder:

Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Faglig Rapport nr. 635 (2007). Danmarks Miljøundersøgelser.

Overvågning af arter 2004-2011. Videnskabelig Rapport nr. 50 (2013). Nationalt Center for Miljø og Energi.

Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rasteområder. (2010). Miljøministeriet og Videnscentret for Landbrug.

Danmarks Miljøportal, kortmateriale over arter fundet i forbindelse med myndighedernes naturovervågning.

<http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>.

Lugtpåvirkning af omgivelserne (B6)

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Houmarkvej 4	0	FMK	125,7	125,7	237,2	Ja	▼
 Houmarkvej 4	0	FMK	223,5	223,5	237,4	Ja	▼
 Vadsøkærgård Hgd., Tørring	0	FMK	397,6	397,6	212,3	Nej	▼
 Vadsøkærgård Hgd., Tørring	0	FMK	397,6	397,6	218,4	Nej	▼

Der er ikke lugtmæssig kumulation med andre ejendomme til nabobeboelser, samlede bebyggelser eller byzone. Der søges dispensation i henhold til 50%-reglen for lugtgeneafstand til byzonen ved Klinkby med begrundelse i, at der er tale om eksisterende anlæg, hvor der ikke ændres i produktionsbygningerne eller deres lugtpåvirkning i omgivelserne.

ØVRIGE EMISSIONER OG GENEPÅVIRKNINGER (B7)

Transport til og fra anlægget (årligt antal)

		<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Til anlægget			
	Dyr	10	10
	Foder	50	60
	Afgrøder	100	125
Fra anlægget			
	Dyr	75	85
	DAKA	52	52
	Afgrøder	-	-
	Gødning	150	175
I alt		<u>502</u>	<u>582</u>

Transportforhold omkring anlægget

Udkørsel til offentlig vej sker gennem byzone i Klinkby hvor hastigheden er lav. Det skønnes derfor ikke, at give anledning til væsentlige støj og støvgener.

Lysgener

Da der ikke er fuld belysning i staldanlægget i nattetimerne, forventes lysafgivelse ikke at genere omgivelserne.

Støj og støjkilder

Omkring landbrugets driftsbygninger afgiver følgende installationer støj, som kan genere omgivelserne:

<u>Støjkilde</u>	<u>Tidsrum</u>
Mekaniske ventilationsanlægs motorer	Døgnet igennem, kraftigst i dagtimer
Korntørringsanlæg	Høstperiode
Korn- og fodertransportsystemer	Dagtimer
Højtryksrensere og kompressorer	Dagtimer
Husdyrs lydafgivelse	Døgnet igennem, mest i dagtimer

Tiltag mod støjkilder

Stationære støjafgivende maskiner kan, hvor det er muligt, isoleres i støjabsorberende maskinrum.

Ved vedligehold af teknisk udstyr og hensigtsmæssig omgang med dyrene skal følgende værdier for støjbelastning overholdes, målt ved nabobeboelser med de tilhørende opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtrykniveau i dB(A).

<u>Dag</u>	<u>Tidsinterval</u>	<u>Grænseværdi dB(A)</u>
Hverdage	07:00 - 18:00	55
Lørdag	07:00 - 18:00	55
Lørdag	14:00 - 18:00	45
Søn- og helligdage	07:00 - 18:00	45
Aften	18:00 - 22:00	45
Nat	22:00 - 07:00	40

Risikoelementer vedrørende miljøforhold

Risici og håndtering af mulige uheld:

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer eller som følge af uheld ved brug af åben ild/svejsning. Der kan opstå risiko for udslip af giftige stoffer under brand. Dette søges undgået ved at vedligeholde eludstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektrisk udstyr samt elektriske installationer. Under svejsning holdes området frit for brændbare materialer og der afskærms i fornødent omfang.

Gylleudslip

Søges hindret gennem jævnlig inspektion af gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand. Det sikres, at pumpeudstyr ikke peger udenfor gylletanken, når udstyret ikke er i brug.

Derud over gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale jf. Bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft BEK nr. 1322 af 14/12/2012.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler, konserveringsmidler til foder/ensilage og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Placering: Aflåst skab i container med stokerfyr syd for de gastætte siloer.

Håndtering: Håndteres af maskinstation eller uddannet personale med sprøjtecertifikat.

Oplag af olie og andre kemikalier

Placering: Lade overfor stuehuset.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af miljøskadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmes alarmcentralen på telefon 1 1 2.

Skadedyr

Generel bekæmpelse sker ved tiltag, der skal sikre mod etablering af skadedyrsbestande i og omkring anlægget. Dette sker ved tiltag der kan forhindre redebygning, samt ved oprydning og fjernelse af gamle foderrester.

Rottebekæmpelse gennemføres ved giftudlægning af autoriseret person eller kommunens rottebekæmpelse.

Fluer og andre insekter

Fluebekæmpelse gennemføres efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opformering af fluer og insekter søges undgået ved passende hygiejnetiltag omkring foder og foderopbevaring, og om nødvendigt ved kemisk bekæmpelse.

Husdyrgødning håndteres i stor udstrækning som flydende husdyrgødning, der opbevares i gyllebeholdere med overdækning eller flydelag, hvilket vurderes at begrænse opformering.

Foderopbevaring

Kraftfoder og korn: Opbevares siloer ved staldanlægget og/eller i lade til opbevaring af korn og øvrige råvarer. Fremstilling af foderblandinger foregår i laden med eget blandeudstyr.

Ensilage: Findes ikke på ejendommen.

Der forventes ikke støvafgivelse i væsentligt omfang til omgivelserne ved normal drift.

Egenkontrol

Se management og BAT.

RESSOURCEFORBRUG OG AFFALD (B8)

Energiforbrug

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
El	169.000 kWh/år	170.000 kWh/år
Dieselolie	20.000 l/år	20.000 l/år
Fyringsolie		
Træpiller	80 t/år	80 t/år
Træflis		
Halm		

Elforbruget i svinestalde går primært til ventilation, belysning og drift af teknisk udstyr.

Træpiller er til opvarmningsformål, primært i fare- og smågrisestaldene samt opvarmning af brugsvand.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Ved renovering af ventilationsanlæg, når det bliver påkrævet, vælges anlæg med det mest energi-økonomiske udstyr.

Vandforbrug (anslået)

	<u>Nudrift (m³)</u>	<u>Ansøgt (m³)</u>
Drikkevand, stalde	3250	3765
Vaskevand, rengøring	355	440
Personalerum/servicerum, stald	100	100
Vaskeplads	0	0
Bolig	170	170
Markbrug	125	125
I alt	4000	4600

Vandbesparende foranstaltninger

Den væsentligste andel af vandforbruget er drikkevand til dyrene, som der ikke kan spares på, da dyrenes vandbehov skal dækkes.

Vandspild kan på forskellig vis begrænses.

Drikkenipler er placeret over krybbe, hvorved vandspild direkte til gyllekummen begrænses.

Før staldrengøring anvendes iblødsætning, som begrænser vandforbruget til selve rengøringsarbejdet.

Ved optimering af foderet, så næringsstofferne er velafbalancerede, kan ekstra vandforbrug til udskillelse af affaldsstoffer begrænses.

Spildevand

	<u>Nudrift (m³)</u>	<u>Ansøgt (m³)</u>
Rengøring	355	440
Vaskeplads	0	0
Personalerum/servicerum	100	100
Bolig	170	170
I alt	<u>625</u>	<u>710</u>

Spildevand tilført gylletanke

	<u>Nudrift (m³)</u>	<u>Ansøgt (m³)</u>
Rengøring	355	440
Vaskeplads	0	0
I alt	<u>355</u>	<u>440</u>

Spildevandsafledning

Husholdningsspildevand og sanitært spildevand afledes gennem minirensesanlæg med udledning til markdræn jf. BBR.

Døde dyr

Bortskaffelse: Autoriseret destruktionsanstalt (DAKA)

Udlevering: Mindre dyr i containere

Større dyr under kadaverkappe

Veterinært affald

Omfatter medicinrester og medicinsk udstyr i form af brugte skalpeller, sprøjter og kanyler.

I landbruget anvender brugeren ikke medicinske præparater, og der opstår ikke vævsaffald, som ved udslip kan udgøre en særlig risiko for det omgivende miljø. I tilfælde af, at der skal anvendes særlige medicinske præparater til særlige behandlinger, som ved sin virkemåde kan udgøre en risiko for det omgivende miljø eller de personer, der håndterer præparatet, foretages

behandlingerne af en dyrlæge, som også er ansvarlig for håndteringen af eventuelt affald.

Brugte kanyler, skalpeller og sprøjter vurderes ikke at udgøre en generel miljøtrussel, men skal af arbejdsmiljømæssige årsager, for at undgå skader på medarbejdere, dyr og andre, der håndterer affaldet, håndteres forsvarligt. Opsamling sker derfor i egnede plastbeholdere, som bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Mængden af medicinrester vil være små, idet alt indkøbt medicin normalt vil blive anvendt til behandling. Eventuelle rester bortskaffes via apoteket eller andre godkendte ordninger.

Ufarligt emballageaffald

De væsentligste mængder foder leveres i løs vægt uden emballage. Enkelte specialprodukter leveres som sækkevarer/storsække eller i plastdunke.

Såsåed til markbruget leveres som sækkevarer eller i storsække.

Emballageaffald fra medicinpakninger i begrænsede mængder.

Emballage fra rengørings- og desinfektionsmidler.

Afdækningsplast forekommer kun i begrænset omfang på svinebedrifter

I det omfang ufarligt emballageaffald kan bortskaffes med dagrenovationen, bortskaffes det af den vej. Øvrigt affald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativer for affald.

I det omfang der bliver større mængder emballageaffald fra foderleverancer og leverancer af sædekorn og andre produkter til markbruget, samt plastdunke og afdækningsplast, bortskaffes de således gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Kemisk emballageaffald

Stammer hovedsagligt fra sprøjtemidler til markbruget, rengørings- og desinfektionsmidler samt i mindre mængder eventuelt fra olieholdige specialprodukter, maling m.m. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Olie og kemikalieaffald

Serviceeftersyn og olieskift på traktorer og andre selvkørende maskiner sker normalt af faguddannet personale på landbrugsmaskinværksteder, som bortskaffer spildolie og andet i forbindelse med eftersynene. Den årlige mængde af spildolie på ejendommen er derfor begrænset. Opsamles og bortskaffes gennem olieleverandøren eller gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Andet kemikalieaffald i form af malingsrester og andre olieholdige produkter samt specialrengøringsmidler til rensning af maskiner vil normalt kun forekomme i begrænsede mængder. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Rengørings- og desinfektionsmidler anvendt til staldrengøringsarbejder er generelt hurtigt nedbrudte. Alle indkøbte mængder forventes anvendt, hvorved restmængder normalt ikke vil forekomme.

Sprøjtemiddelrester markbrug

Mængden af kemikalieaffald fra markbrugets sprøjtemidler søges begrænset ved at begrænse indkøb af sprøjtemidler til, hvad der forventes at blive brugt. Restmængder bortskaffes via kommunal godkendte/anviste ordninger.

Affaldsmængder

<u>Affaldstype</u>	<u>EAK-koder</u>	<u>Fraktioner</u>	<u>Årlig mængde</u>	<u>Bortskaffelse</u>
Animalsk affald (Døde dyr)	02 01 02		Variierende Skøn: Max. 20 T	DAKA
Emballage sædekorn, foderleverancer m.m.	02 01 099	50.04 52.07	Max 500 kg	Kommunal ordning
Emballage rengørings- og desinfektionsmidler	02 01 09	52.07	Max. 200 kg	Kommunal ordning
Emballage sprøjtemidler markbrug	02 01 08 02 01 09	50.04 51.00 52.07	Max. 75 kg	Kommunal ordning
Overdækningsplast	02 01 04	52.07 (ej PVC)	Begrænset på svineejendom	Kommunal ordning
Spildolie	02 01 09	06.01 06.02 06.14	Max. 50 L i tromle/dunk	Olieleverandør eller kommunal ordning
Malingsrester	02 01 99	03.21 03.22	Begrænset	Kommunal ordning
Sprøjtemiddelrester	02 01 08 02 01 09		< 5 kg	Kommunal ordning
Medicinrester	02 01 99	05.13	< 0,5 kg	Apotek
Medicinflasker	02 01 10	51.00 52.07	Ca. 80 kg	Kommunal ordning
Medicinsk udstyr	02 01 10	56.20	< 25 kg	Kommunal ordning
Andet brændbart Træ, bindegarn, emballage m.m.	02 01 10	62.00 52.07 (ej PVC) 50.04	500 kg	Kommunal ordning
Andet ikke brændbart affald	02 01 99	23.00	< 50 kg	Kommunal ordning

f.eks. lysstofør

79.00

MANAGEMENT OG BAT (B9/C2)

Egenkontrolprogrammer

Der udarbejdes årlige markplaner, sprøjteplaner og gødningsregnskaber med opgørelser om udspreddning af plantenæringsstoffer og sprøjtemidler. Der aflæses periodevist el- og vandforbrug. Der føres kontrol med forbrug af foder og hjælpestoffer gennem foderplanlægningen. Flydelag/overdækning på gyllebeholdere kontrolleres og der føres logbog.

Uddannelse

Det sikres at personale er instrueret i de arbejdsrutiner der udføres i forbindelse med ejendommens drift. Ejer/driftsleder følger aktivt udviklingen af tiltag der på sigt kan sænke energiforbrug og miljøpåvirkninger.

BAT-krav ammoniak (N)

Det beregnede BAT krav mht. ammoniaktab er overholdt på ejendommen med en margin på 0 kg NH₃-N/år.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2188	145	2333
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2188	145	2333
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldsystemer

BAT er defineret i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), i BAT-byggeblade/teknologiblade og via beregninger i ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Følgende Overvejelser er gjort mht. staldsystemer og -indretning på husdyrbruget:

Produktionen foregår i bestående staldanlæg, hvor der ikke ændres på staldgulvet. Der er dog i nogen udstrækning tale om stalde med delvist fast gulv, hvilket vurderes som BAT.

Det forventes ikke, at staldgulvene skal gennemgå en reovering indenfor tidsrammerne af en ny miljøgodkendelse. Der skal således ikke foretages

ombygninger i anlægget, der umiddelbart muliggør installation af ammoniakreducerende teknologi på økonomisk acceptable vilkår, der er proportionale i forhold til den opnåelige reduktion af ammoniakudledningen. Med baggrund heri fravælges BAT som beskrevet:

Fravalg af BAT på NH₃-N emission

- Gyllekøling og -forsuring:
Gyllekøling er fravalgt fordi det ikke er nybyggeri og etableringsomkostningen og driftsomkostningerne vil betyde, at projektet ikke kan forrentes.
Gylleforsuring er fravalgt af flere årsager. Forsuring i gyllekanaler er ikke økonomisk eller teknisk muligt, uden en markant ombygning af de eksisterende anlæg. Stalde og gødningsanlægs alder og udformning medfører derudover, at der ikke kan stilles garanti mod korrosions- og syreskader eller at gældende arbejdsmiljølovgivning kan overholdes.
- Luftvasker med syre:
Luftrensning er fravalgt, da det vil være uforholdsmæssigt dyrt at installere i en eksisterende stald.
- Punktudsugning i slagtesvinestalde:
Gennem punktudsugning og tilkobling af rensning kan der opnås en reduktion i ammoniak- og lugtemissionerne. Da der ikke bygges nye stalde skønnes det ikke at være proportionalt, at installere punktudsugning med luftrensning.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning og -gylle

Det er BAT at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning af gødning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opbevaringen af gylle skal ske i en stabil og tæt beholder, som jævnligt kontrolleres og sikres mod uheld. Flydelag, fast overdækning, samt omrøring umiddelbart inden udbringning sikrer, at ammoniakemissionen fra opbevaringslagre minimeres.

Følgende tiltag er gjort mht. gylleopbevaring og -udbringning på husdyrbruget:

- Der etableres flydelag på ikke-overdækkede gyllebeholdere.
- Flydelag/overdækning kontrolleres jævnligt og der føres logbog.
- Pumpeudstyr drejes ind over gyllebeholderen, når udstyret ikke er i brug, eller der anvendes sugekran ved tømning af gylletanken.
- Gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand kontrolleres jævnligt.
- Gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand kontrolleres jævnligt.
- Lovpligtig 10-års tank-kontrol overholdes.

- Udbringningen af gylle foregår i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelsen
- Udbringning planlægges så der tages hensyn til naboer.
- Udbringning afpasses afgrødernes behov.
- Udbringning undgås på vandmættede marker og skrånende marker med hældning mod vandløb.

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. Det drejer sig bl.a. om områder som træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsproduktion, samt anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning. Det er BAT at udarbejde gødningsplaner, samt at have en beredskabsplan.

Følgende managementmæssige tiltag er gjort på husdyrbruget:

- Driftsansvarlige og ansatte deltager løbende i ERFA og/eller udviklingsmøder.
- Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via årlige opgørelser fra leverandører.
- Der udarbejdes gødningsregnskab og redegøres for udbringning af handels- og husdyrgødning.
- Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i husdyrbrugets ”Beredskabsplan”.
- Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov.
- Området omkring ejendommen holdes ryddeligt og rent.
- Området omkring siloer og foderanlæg rengøres jævnligt, for at undgå uhygiejniske forhold.
- Udbringning af gylle foregår primært i dagtimerne og ikke på søn- og helligdage.

Fodring

Det er BAT, at sikre effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Det er bl.a. BAT at reducere indhold af protein (N) og fosfor i foderet.

Følgende fodringmæssige tiltag er gjort på husdyrbruget:

- Foder optimeres i overensstemmelse med nyeste viden om optimeret næringsstofindhold.
- Proteinindholdet i foderet begrænses gennem brug af syntetiske aminosyrer i foderet.

- Fosforindholdet i foderet reduceres ved brug af fytase i foderet.
- Anerkendte regler for smittebeskyttelse og sundhedsstyring følges.

Vand og energiforbrug

Det er BAT at registre og minimere vandforbrug. Vandforbruget kan f.eks. minimeres ved opsporing og reparation af lækager, ved rengøring med højtryksrensere og ved vedligeholdelse af installationer.

Følgende tiltag er gjort for at mindske vandforbruget på husdyrbruget:

- Vandinstallationerne kontrolleres dagligt.
- Småreparationer udføres med det samme eller der tilkaldes service.
- Drikkenipler er monteret over fodertrug eller der anvendes drikkekopper.
- Drikkeventiler er af vandbesparende type.
- Drikkeventiler kontrolleres jævnlige og udskiftes, hvis de er defekte.
- Vandsystemet er et lukket system, der gør det muligt konstant at holde et lavt vandtryk.
- Ved vask af stalde anvendes iblødsætning via overbrusningsanlæg.
- Der vaskes med højtryksrensere.

Det er ligeledes BAT at registre og minimere energiforbrug. Energiforbruget kan minimeres gennem løbende energitjek, installation af energibesparende belysning og justering og vedligeholdelse af ventilationsanlæg.

Følgende tiltag er gjort for at mindske energiforbruget på husdyrbruget:

- I svineproduktionen og markdriften er der indført energibesparende teknologier.
- Besparende teknologier indføres ved reovering og reparation af anlægget.
- Kornblæser (el) og brændsel til nedtørring anvendes kun i nødvendigt omfang.
- Ventilationsanlæg i svinestaldene er frekvensstyrede efter lufttemperatur og -fugtighed.
- Ventilationsanlæg er tilkoblet alarmanlæg, der viderestiller til driftsansvarlige.
- Uhensigtsmæssig drift korrigeres umiddelbart.
- Ventilationskanaler rengøres efter behov, som minimum ved holdskifte.

Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af produktion på ejendommen, tømmes produktionsanlæg for dyr og gødning og anlægget vaskes og desinficeres.

Følgende tiltag planlægges ved husdyrbrugets eventuelle ophør:

- Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg tømmes og rengøres.
- Husdyrgødningen bortskaffes efter gældende regler.
- Gyllebeholdere rengøres og sløjfes.

- Foderbeholdere og -anlæg tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. bortskaffes efter gældende regler.
- Tilsynsmyndigheden orienteres om husdyrbrugets ophør.

Alternativ produktion

Da staldanlægget er indrettet til svineproduktion, og fortsat er i en teknisk god stand og ikke står over for reovering, er det ikke fundet relevant at regne på andre produktionsformer i anlægget.

Biaktiviteter (særlige installationer m.m.)

Ingen.

Bilag 2

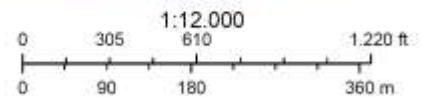

Lugtgeneafstand, byzone og konsekvenszone

19.1.2023 09:52:08

Sources: Esri, HERE, Garmin, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), (c) OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Web AppBuilder for ArcGIS
SOFÉ, Esri, HERE, Garmin, INCREMENT P, Intermap, USGS, METANASA | Kræver bruger på Kortforsyningen | Kræver bruger på Dataforsyningen | magr |

Dato: 22-10-2018

LHY

TIL Lemvig Kommune, Natur og Miljø
ATT. Simon Bach Nielsen

50%-regel for lugtgeneafstande på "Hovmark", Houmarkvej 9, Lemvig

---

Svineproduktionen på "Hovmark"

Ejendommen "Hovmark" på Houmarkvej 9, 7620 Lemvig ejes og drives af Thomas Graugaard. Ejendommen er beliggende nord for Klinkby med det nærmeste punkt af produktionsanlægget ca. 150 m nord for byzonen (se figur 1). Gødning fra svineproduktionen opbevares i anlæggets tre gyllebeholdere, mens der i anlæggets stalde opstaldes søer og smågrise samt et mindre antal slagtesvin. Når smågrisene på ejendommen har nået 30 kg, transporteres de fleste væk fra ejendommen til opfedning på andre ejendomme, mens et mindre antal (4-500 stk./år), som nævnt, opfedes til slagtevægt på "Hovmark".

Figur 1: Ejendommen "Hovmark" beliggende ca. 150 m nord for byzonen ved Klinkby

Ejendommen "Hovmark" har en tilladelse til den nuværende svineproduktion med 350 årssøer, 11.202 smågrise (op til 30 kg) og 460 slagtesvin (op til 105 kg) om året. Denne tilladelse er givet på et tidspunkt, hvor svineproduktion ikke var underkastet samme krav til afstand til nabobeboelser uden landbrugspligt, samlede bebyggelser og byzoner som i dag.

Lugtgenerberegninger i Husdyrgodkendelse.dk

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk med henblik på miljøtilladelse til det eksisterende produktionsareal i anlægget efter Husdyrbrugslovens §16b (LBK 256 af 21/03/2017) viser, at produktionsanlægget ikke opfylder de seneste krav i lovgivningen til afstand til byzonen ved Klinkby syd for anlægget. Der er dog i lovgivningen åbnet mulighed for, at eksisterende anlæg til svineproduktion kan søge dispensation fra de nye afstandskrav, hvis anlægget ligger længere væk end 50% af den beregnede nødvendige geneafstand (afhængig af anlæggets størrelse mv.) og anlæggets produktionsareal ikke udvides.

I tabel 1 er vist de beregnede geneafstande til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt på Houmarkvej 4, samlet bebyggelse (samme sted) og byzonen ved Klinkby. Beregningerne viser, at "Hovmark" ligger hhv. 212,3 m og 218,4 m (vægtet gns. afstand) fra de nærmeste punkter af byzonen ved Klinkby, hvilket er 53-55% af den beregnede korrigerede geneafstand dertil.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Houmarkvej 4	0	FMC	125,7	125,7	237,2	Ja
 Houmarkvej 4	0	FMC	223,5	223,5	237,4	Ja
 Vadikeglind Hgd., Tørring	0	FMC	397,6	397,6	212,3	Nej
 Vadikeglind Hgd., Tørring	0	FMC	397,6	397,6	218,4	Nej

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen").

Tabel 1: Beregnede geneafstande fra "Hovmark" til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlet bebyggelse (samme sted) og byzone ved Klinkby

Lugtkilder og håndtering på Hovmark

De mest betydelige lugtkilder på svineproduktionsejendomme er dyr og stalde samt gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Derud over kan der i mindre grad fore-

komme lugtgener fra foderlader og foderblandere, hvis der anvendes stærktlugtende foderremner. På "Hovmark" tilstræbes det at mindske lugtgener i omgivelserne mest muligt, ved at vise hensyn når der røres og pumpes i gyllen i stalde og gødningslagre og ved at holde en høj hygiejnestandard i og udenfor bygningerne.

Gylle pumpes som udgangspunkt ud af staldenes gyllekanaler en gang om ugen. Ugentlig udslusning af gylle er på Miljøstyrelsens teknologiliste som værktøj til reduktion af lugt med op til 20% fra slagtesvinestalde med fulddrænet gulv. Oplevelsen af lugtgener hos naboer fra gyllekanaler, fortanke og gødningslagre søges på "Hovmark" også minimeret ved, at udslusning af gylle foretages på hverdage indenfor normal arbejdstid, hvor det må forventes, at langt de fleste nabobeboelser er tomme. Derudover tilstræbes det, at gylle i gylletankene omrøres og udbringes i hverdage indenfor normal arbejdstid, med samme begrundelse. Gylle nedfældes på markerne efter gældende lovgivning.

Lugt fra staldbygninger stammer i vid udstrækning fra gyllekanaler og gødning på gulv og øvrige flader, men intensiveres i omgivelserne ved høj aktivitet hos dyrene i staldene. Derfor søges procedurer, der involverer at mange dyr er aktive på samme tid, f.eks. flytning af dyr eller udlevering af dyr til transport udført i hverdage indenfor normal arbejdstid, igen fordi det forventes, at færrest muligt naboer er hjemme på dette tidspunkt. Derudover holdes der på "Hovmark" en høj hygiejnestandard i staldene. Farestalde rengøres med højtryksrensere og desinficeres hver fjerde uge, mens smågrisestaldene rengøres med højtryksrensere og desinficeres hver ottende uge. Drægtigheds- og løbestalde rengøres med højtryksrensere en gang om året, da staldene skal være tomme inden rengøring er mulig. Udleveringsrum og læseseramper tilstræbes rengjorte hurtigst muligt efter svinene har forladt området, for at hindre ophobning af gammel gødning og dermed lugtgener i omgivelserne.

På "Hovmark" fodres svinene med hjemmeblandet foder, som fremstilles på eget blandeanlæg ud fra indkøbte og lokalt producerede råvarer. Der anvendes ikke stærktlugtende ingredienser i foderblandingerne og eventuelle støvgener, der kunne genere omgivelserne, søges minimeret ved at opbevare råvarer i lukkede siloer ved eller i anlægget eller i lukket foderlade. Ligeledes opbevares og udfordres der ikke ensilage, som i perioder kan lugte stærkt, ikke på ejendommen. Leverancer af råvarer og foder tilstræbes at foregår i dagtimerne indenfor normal arbejdstid af hensyn til støj og støvgener i omgivelserne.

Lugtreducerende teknologi på markedet i dag

Der findes meget lidt tilgængelig lugtreducerende teknologi på markedet, som kan anvendes i stalde til søer og smågrise: Der kan installeres gyllekøling med varmegenvinding i gyllekanalerne, som giver en lugtreduktion på op til 20%, eller der kan installeres mekanisk gylleseparering i form af JH Smellfighter, der giver en reduktion på op til 51% i lugtudledning. JH Smellfighter kræver dog, at gyllen forsures inden sepa-

ring, hvilket ikke er muligt i gyllekanaler af ældre dato, da betonen ikke er lavet til at modstå syrens virkninger.

I slagtesvinestalde kan der som nævnt anvendes ugentlig udslusning der giver en lugtreduktion på 20%, eller der kan installeres delvist spaltegulv i stedet for fulddrænet gulv, hvilket der giver en lugtreduktion på op til 33%. En anden mulighed er at bygge ventilationen om til punktudsugning med luftrensere, der reducerer lugten afhængig af den valgte type luftrensere. Det skal i den forbindelse bemærkes, at effekten af de tilgængelige luftrensere på markedet er under revidering i teknologilisten, så deres driftssikkerhed er reelt ukendt på nuværende tidspunkt.

Der anvendes ugentlig udslusning af gylle på "Hovmark", som jf. teknologilisten reducerer lugten fra slagtesvinestalde med fulddrænet gulv med 20%. Da produktionsarealet til slagtesvin på "Hovmark" er meget lille (88 m² fulddrænet gulv) i forhold til arealerne til søer og smågrise (1.762 m²) er den numeriske effekt deraf relativt lille. Det samme gælder, hvis der i stedet blev installeret lugtreducerende teknologi i form af delvist spaltegulv i slagtesvinestaldene. Desuden er det kendetegnende for samtlige af de angivne teknologier, at de er lettest at installere i nybyggeri, hvor de kan indgå som en integreret del af byggeriets planlægning og udførelse. I eksisterende stalde, typisk af ældre dato, kræver efterinstallation af de nævnte teknologier en betydelig økonomisk investering, der ikke er proportional med den forventede effekt på lugtafgivelsen fra stalde, der ikke som udgangspunkt er indrettet med henblik på lugtreducerende teknologi og som ikke er rentabel i staldenes restlevetid.

Med venlig hilsen

Lone Hymøller

Miljørådgiver

Cand. agro. PhD.

D 9618 5796

E lhy@landbothy.dk

FORSKRIFT FOR OPBEVARING AF FLYDENDE FARLIGT AFFALD OG RÅVARER

Baggrund

Flydende farligt affald, færdigvarer og råvarer skal opbevares miljømæssig forsvarligt for at undgå forurening af omgivelserne.

Virksomheder der er miljøgodkendte, autobran-chen og oplag af olie i henhold til olietanksbe-kendtgørelsen, har regler for denne opbevaring. Alle andre typer af virksomheder, har ingen sær-skilte regler for denne type opbevaring. Disse virksomheder reguleres af denne forskrift.

Forskriften omfatter:

- Opbevaring af flydende råvarer og færdigvarer i brudt emballage.
- Opbevaring af flydende affald.
- Produkter og affald hvorfra olie og kemikalie kan flyde ud af, f. eks kassere-de oliefiltre og akkumulatorer, er ligele-des omfattet af forskriften.

Råvarer og færdigvarer i ubrudt emballage skal generelt placeres, så de er beskyttet imod påkørsel og anden påvirkning, som kan medføre brud på emballagen. Tilsynsmyndigheden afgør, om opbevaringen af ubrudt emballage er forsvarlig.

Indholdsfortegnelse

Baggrund	2
Bestemmelser	4
Opbevaring	7
Indendørs opbevaring	4
Udendørs opbevaring	4
Midlertidig oplag	5
Brand- og riskoforhold	5
Giftige forhold	5
Akut forurening	5
Grundlag og gyldighed	6
Grundlag	6
Gyldighedsområde	6
Overtrædelse	6
Klageret	6
Dispensation	6
Ikrafttrædelse	7

Blanket 047, revision 2, godkendt af kommunalbestyrelsen 25-01-2012

Opbevaring

Opbevaringen skal foregå miljømæssig forsvarligt i tætte beholdere egnede til formålet. Det kan være dunke, ståltromler, spændelågsfade, miljøcontainere, tanke, palletanke og lignende.

Opbevaringen skal foregå i overjordiske beholdere. Hvis man ønsker en opbevaring i nedgravede beholdere, skal der søges om tilladelse til dette ved Lømvig Kommune.

Indendørs opbevaring

Ved indendørs opbevaring skal gulvet være tæt og uden afløb. Oplaget skal være placeret på en sådan måde, at et eventuelt spild ikke kan løbe ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende. Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs.

Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal dette indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

Udendørs opbevaring

Ved udendørs oplagring skal oplaget placeres i en indrettet plads til formålet. Pladsen skal være under tag, således regnvand og sne ikke kan trænge ind. Bunden skal være tæt og uden afløb, således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes i pladsen.

Man skal være opmærksom på, at der i de fleste tilfælde skal søges om byggetilladelse og en brandteknisk tilladelse ved Lømvig Kommunes Byggeafdeling, forinden en sådan plads etableres.

Midlertidig oplag

Ved forskellige arrangementer, sportslige m.m. og på byggepladser, kan det være nødvendigt at etablere et midlertidigt oplag af flydende farligt affald eller råvarer. Mindre oplag af tromler og dunke skal stå på spildbakke eller andet, der gør, at et eventuelt spild kan opsamles og ikke løber i jorden. Når området forlades, skal oplaget være aflåst. Dette for at sikre, at uvedkommende ikke kan forårsage forurening.

Brand- og risikoforhold

Der gælder en række regler for anmeldelse af oplag og anlæg af brandfarlige væsker og kemikalier.

I sådanne tilfælde kan Lemvig Kommunes brandmyndighed kontaktes for vejledning og eventuel ansøgning om tilladelser.

Giftige kemikalier

Giftige kemikalier skal opbevares i den oprindelige emballage under lås, utilgængeligt for børn. Giftige kemikalier må ikke opbevares sammen med levnedsmidler, lægemidler eller lignende.

Akut forurening

Ved akut fare for forurening, ved spild på jord eller udløbning til kloakken, skal alarmcentralen kontaktes på telefon 112.

Den der forårsager forureningen er ansvarlig for, at uheldet anmeldes til Lemvig Kommunes miljøafdeling.

Grundlag

Forskriften er udarbejdet i henhold til § 18 i bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter nr. 1517 af 14. december 2006.

Gyldighedsområde

Forskriften omfatter alle typer af flydende råvarer, færdigvarer og affald, der er klassificeret som farligt affald i bilag 4 i miljøministeriets bekendtgørelse om affald nr. 224 af 7. marts 2011.

Overtrædelse

Overtrædelse af opbevaringsreglerne i denne forskrift kan straffes med bøde.

Klageret

Afgørelser efter denne forskrift kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Dispensation

Hvis særlige forhold taler for det, kan Miljøafdelingen ved Lemvig Kommune dispensere fra reglerne efter særskilt ansøgning.

Forskriftens regler er ikke til hindre for, at Miljøafdelingen ved Lemvig Kommune kan stille krav om yderligere forureningsbegrænsende foranstaltninger, hvis det viser sig påkrævet.

§ §

§ §

§ §

Ikrafttrædelse

Forskriften er vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 25. januar 2012 og træder i kraft den 26. januar 2012.

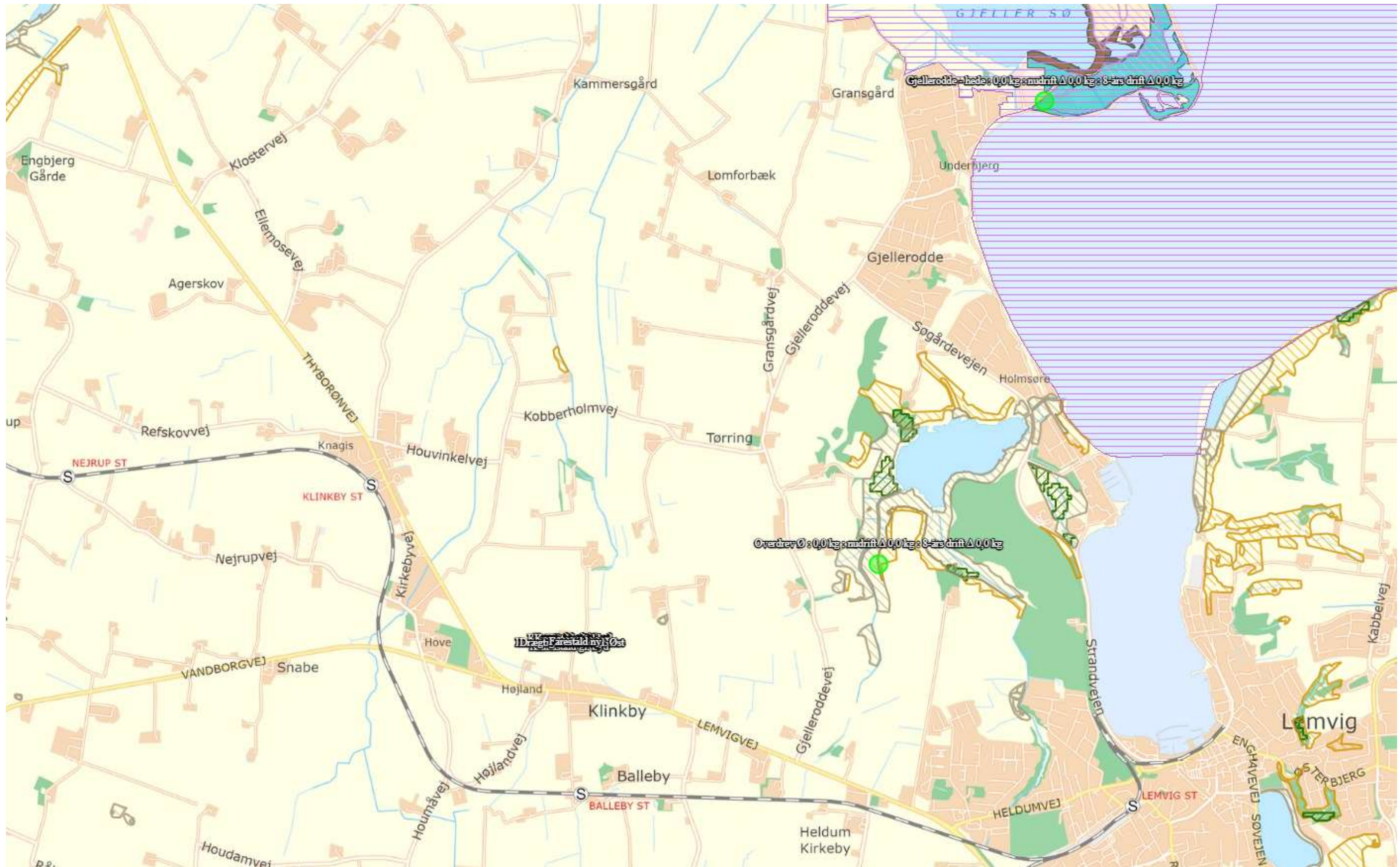
Kontakt oplysninger:

Lemvig Kommune
Natur & Miljøafdeling
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Email: lemvig@lemvig.dk

Kortudsnit fra ansøgningsskema 236 748. Beregningspunkter for ammoniakdeposition ved beskyttet natur er vist som grønne punkter. Resultaterne i læseretningen er: totaldeposition, merdeposition i forhold til tilladt nudrift og merdeposition i forhold til den tilladte drift 8 år før ansøgningstidspunktet. Enheden for resultaterne er kg N/ha/år. Kortet viser desuden Tørringhus byzone og beregningspunkter for lugtgeneafstande til enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone (to punkter).

Kortudsnit fra ansøgningskema 236 748. Beregningspunkter for ammoniakdeposition ved kategori 1- og 2-natur (skraverede områder). Resultaterne i læseretningen er: totaldeposition, merdeposition i forhold til tilladt nudrift og merdeposition i forhold til den tilladte drift 8 år før ansøgningstidspunktet. Enheden for resultaterne er kg N/ha/år. Lyserødt skraveret areal er Natura 2000-område (fuglebeskyttelsesområde).

Bilag 9

[Behandling af evt. hørings svar og politisk behandling]